

PÕLLUMAJANDUSE REGISTRITE
JA INFORMATSIOONI AMET

PÕHITÕED

**pindalatoetuste ja MAK
loomatoetuste taotlemisel
2019**

**Taotluste vastuvõtt
2.-21. maini 2019**

Tartu 2019

Hea klient!

See infovihik on Teile abiks pindalatoetuste ja maaelu arengukava 2014-2020 (MAK) looma- toetuste taotlemisel. Täpsed toetuste saamise tingimused on sätestatud maaeluministri määrustes ning lahti kirjutatud juhendites „Abiks taotlejale“, mida saab PRIA koduleheküljelt www.pria.ee ja maakondlikest teenindusbüroodest.

Milliseid toetusi saab taotleda?

Otsetoetused:

- ühtne pindalatoetus (ÜPT) ning kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetus (ROH);
- noore põllumajandustootja toetus (NPT);
- puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetus (PKV);
- jätkata saab väikepõllumajandustootjate toetuse (VPT) kavas osalemisega.

Üleminekutoetused:

- põllumajanduskultuuri üleminekutoetus (PTO);
- heinaseemne üleminekutoetus (SEL).

MAK 2014-2020 toetused:

1. Keskkonna- ja kliimameede ehk põllumajanduslik keskkonnatoetus:
  - keskkonnasõbraliku majandamise toetus (KSM);
  - keskkonnasõbraliku aianduse köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimikasvatuse ning maasikakasvatuse toetus (KSK);
  - keskkonnasõbraliku aianduse puuvilja- ja marjakasvatuse toetus (KSA);
  - piirkondlik mullakaitse toetus (MULD);
  - piirkondlik veekaitse toetus (VESI);
  - kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus (SORT);
  - ohustatud tõugu looma pidamise toetus (OTL);
  - poolloodusliku koosluse hooldamise toetus (PLK).
2. Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise toetus (MAH).
3. Loomade heaolu toetus (LHT).
4. Natura 2000 alal asuva põllumajandusmaa kohta antav toetus (NAT).

OLULISEMAD MUUDATUSED VÕRRELDES 2018. AASTAGA

- Alates 2019. aastast ei kehti ÜPT taotlejatele enam heksli maha jätmise võimalus, seega tuleb kogu põllumajandusmaal, mida hooldatakse niitmise või hekseldamise teel, rohi kokku koguda.
- Kui viljapuude ja marjapõõsaste kasvatamisel ei toimu põllumajanduslikku tootmist, siis peavad rohttaimedega kaetud reavahed ja võraalused olema hooldatud sarnaselt rohumaale samadeks tähtpäevadeks - seega ei ole heksli mahajätmine lubatud.
- Alates 2019. aastast loetakse aktiivseks tootjaks need, kes tegelevad põllumajandusliku tegevuse või põllumajandusmaa hooldamisega, kuid enam ei kontrollita aktiivse põllumajandustootja nõuetele vastamist Äriregistri ning Maksu- ja Tolliameti andmete põhjal Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatorisse (EMTAK) märgitud tegevuste alusel.
- ROH toetusel arvestatakse põllumajanduskultuuri mitmekesistamise tava raames põllumajanduskultuuride osakaalusid põllumaal ajavahemikus 15. juunist kuni 1. augustini kasvavate põllumajanduskultuuride kasvupinna alusel.
- ROH toetuse taotlejal tuleb ökoalaks valitud kesa hoida katkematult kesana kuue kuu vältel kuni 1. augustini, samuti ei tohi kesal kasvatada ega toota põllumajandustooteid kuni 1. augustini.
- 2018. a pindalatoetuste taotluste ja maksetaotluste andmete alusel vähenes Eesti riigi tasandil püsirohuma suhtarv võrreldes 2015. a kehtestatud võrdlussuhtarvuga üle 5%. Püsirohuma säilitamise kohustuse täitmiseks peab põllumajandustootja säilitama oma eelmisel aastal taotlusele märgitud püsirohuma pindala ning taotlejatel, kelle kasutuses on viimase kahe aasta jooksul ülesharitud püsirohumaad, tuleb see etteantud pindala ulatuses tagasi rajada. **Käesoleval aastal pole lubatud olemasolevaid püsirohumaad enam mitte mingis ulatuses üles harida. Keeld kehtib kõigi taotlejate kohta, kellele kohalduvad rohestamise nõuded. Püsirohumaade ülesharimine 2019. aastal toob kaasa rohestamise toetuse vähendamise, samuti MULD ja VESI maa rohumaana hoidmise toetuse vähendamise, kui neid taotleti.**
- Taotlejad, kelle kasutuses on maad, millele kehtib 2016. a lõpul määratud püsirohuma tagasirajamise kohustus, kuid kus ei ole 2017. ega 2018. aastal püsirohumaad tagasi rajatud, peavad rajama püsirohuma määratud ulatuses tagasi. 2017.-2019. aastal tagasirajatud püsirohuma (TAR) kasutusotstarvet ei tohi muuta, sh püsirohuma üleskündmise korral.
- Taotlejad, kes peavad täitma rohestamise nõudeid ja kellele on määratud püsirohuma tagasirajamise kohustus, peavad tagasirajatavad püsirohumaad taotlusele märkima maakasutustüübiga TAR. Tagasirajamise nõude täitmata jätmisele järgneb ROH toetuse vähendamine, samuti MULD ja VESI maa rohumaana hoidmise toetuse vähendamine, kui neid taotleti.
- KSK toetust makstakse kuni kümne hektari ravim- ja maitsetaimede kasvatamiseks.
- 2019. aastal võib KSM toetust taotleda ka viienda aasta rohuma kohta tingimusel, et sellel maal oli 2018. aastal KSM kohustus ja hiljemalt heintaimede kasvatamise viiendale järjestikusele aastale järgneval kohustuseaastal kasvatatakse seal teravilja, kaunvilja, rühvelkultuuri, õlikultuuri, kiukultuuri, muud tehnilist kultuuri, köögivilja, maasikat, ravim- või maitsetaimi või hoitakse seda maad mustkesas.

- KSM taotleja saab põllulindude soodustamiseks jätta lisaks püsirohumaale ka MULD toetuse aluse põllumaa üle aasta niitmata, hekseldamata või muul viisil hooldamata ulatuses, mis on kohustuseaastal kasutatavast KSM toetusõigusliku maa pindalast väiksem või sellega võrdne.
- KSM kohustuse saab asendada osaliselt või täielikult KSA toetuse kohustusega.
- KSM alg- ja täienduskoolituste korraldajaks on alates 2019. aastast lisaks Põllumajandus-uuringute Keskusele ka Maaeluministeerium.
- Alates 2019. aastast uut KSM toetuse kohustust võtta ei saa.
- MAH toetust antakse kuni 15 hektari põllumaa kohta, millel kasvatatakse köögivilja, maasikat ning MAH toetusõiguslikke ravim- ja maitsetaimi ning kuni 70 hektari maa kohta, millel kasvatatakse puuvilja- ja marjakultuuri. NB! Taotlejad, kellele määrati 2018. aastal MAH toetust puuvilja- ja marjakultuuride kasvatamise eest, saavad kohustuseperioodi lõpuni toetust üle 70 ha, kuid kokku mitte rohkem kui selle pindala ulatuses, mille kohta anti toetust 2018. aastal esitatud taotluse põhjal.
- 2019. aastal võib MAH toetust taotleda kuni 3-aastaste külvikorras olevate rohumaade ühikumääragrupis ka kuni nelja aasta vanuse rohumaaga kohta tingimusel, et sellel maal oli 2018. a MAH kohustus ja hiljemalt heintaimede kasvatamise neljandale järjestikusele aastale järgneval kohustuseaastal kasvatatakse seal teravilja, kaunvilja, rühvelkultuuri, õlikultuuri, kiukultuuri, muud tehnilist kultuuri, köögivilja, maasikat, MAH määruse lisas nimetatud ravim- või maitsetaimi või puuvilja- või marjakultuuri.
- Keskkonnaamet kooskõlastab poollooduslike koosluste alasid alates 2. maist, sealjuures ei anna Keskkonnaamet hooldamistingimuste kohta nõusolekut, kui ala, mille kohta toetust taotletakse, ei vasta PLK määruse §-s 5 sätestatud toetusõigusliku maa mistahes tingimusele.
- Nii nagu eelmisel aastal esmakordselt, saab ka 2019. a teatud nitraaditundliku ala põllumajandusmaa kohta võtta piirkondlikku veekaitse toetuse (VESI) kohustuse.
- Alates 2019. aastast ei või taotleda loomade heaolu toetust sigade kohta, keda taotleja peab loomakasvatushoones, kus kasutatakse vedelsõnnikutehnoloogiat, mille tulemusena tekib vedel- või poolvedelsõnnik.

Millal taotleda?

Toetuste taotluste vastuvõtuperiood on 2.-21. maini. Hilinenud taotluste vastuvõtt toimub 22. maist 17. juunini, kuid sel juhul vähendatakse toetussummat 1% iga hilinenud tööpäeva kohta. Kui taotlus on esitatud nädalavahetusel või riigipühapäeval, loetakse hilinenud päevade arvestamisel taotlus esitatuks nädalavahetusele või riigipühapäevale järgneval esimesel tööpäeval. Kuni 17. juunini võite esitada taotlusele põldude andmeid muuta, põlde lisada või põllu pindala suurendada.

VPT kavaga liitunud taotleja, kes esitab taotluse ja taotleb otsetoetusi, jätkab kavast osalemist seni, kuni ta ei ole teinud taotlustele kavast osalemisest loobumise märget. VPT kavast osalemisest on võimalik loobuda kuni 17. juunini.

Kui olete otsustanud toetust taotleda

- Tutvuge palun PRIA koduleheküljel www.pria.ee taimekasvatuse ja loomakasvatuse ala-lehtedel asuvate infomaterjalidega. See on kindlasti vajalik, sest senine kogemus toetuste menetlemisel näitab, et nõuded ei ole taotlejatele alati selged. Mitmeaastaste kohustustega toetuste taotlemisel tuleb toetuse saamise tingimusi täita kogu kohustuseperioodi jooksul ja mõnel juhul sõltuvalt nõuete sisust ka kauem. Juhenditest „Abiks taotlejale“ leiate lisaks nõuete selgitustele täpsed juhised taotluse täitmise ja esitamise kohta.
- Palun ajakohastage oma põlluraamat ja täpsustage nende maa-alade pindalad, mille kohta kavatsete toetusi taotleda.
- Uutest maadest ja olemasolevate põllumassiivide ning säilitatavate maastikuelementide piiride muudatustest saab PRIAt teavitada [e-PRIA](#) teenuse „Põllumassiivi või maastikuelemendi piiri ettepanek“ kaudu. Põhjalikum selgitus põllumassiivi registriga seotud toimingute kohta on [PRIA kodulehel](#). Kui teie kasutuses oleval maal on [nõuetele vastavuse](#) raames säilitatavaid maastikuelemente, mis pole veel arvatud põllumassiivi toetusõigusliku pinna sisse, siis saate sellest samuti PRIAt teavitada. Säilitatavad maastikuelemendid on:
  - kraav, kiviaed, puude rida, hekk, põllusaar ja metsasiil;
  - [looduskaitseaduse](#) § 4 lõike 1 alusel kaitse all olev looduse üksikobjekt – üksik puu, kivi (sh rahn või kivikülv) ja allikas;
  - [muinsuskaitseaduse](#) § 11 lõigetes 2, 3 ja 6 sätestatud kinnismälestis – matusepaik, muistne põld, lohukivi, kultusekoht, tee ja sild;
  - pärandkultuuriobjektina kaardistatud mälestuskivi, pärimustega allikas, puu, kivisild, kivitruup, munakivitee ja karjatanum.

Esitage taotlus endale sobival ajal ja sobivas kohas!

Taotlusi saab esitada [e-PRIA](#) portaalis ööpäevaringselt alates 2. maist.

Taotluse esitamiseks saab kasutada PRIA maakondlikus teenindusbüroos asuvat kliendarvutit esmaspäevast neljapäevani kl 9.00-16.00.

e-PRIA kliendarvuti kasutamiseks PRIA maakondlikus teenindusbüroos saate aja broneerida internetis www.pria.ee/reg, helistades infotelefonil 737 7679 või teenindusbüroode üldtelefonidel.

Kindlasti palume võtta kaasa oma ID-kaardi koos PIN-koodidega. Meie klienditeenindajad aitavad teil vajadusel e-PRIAs taotlust esitada.

Kui soovite taotleda toetust põllumajandusmaa kohta, millel kasvatatakse kanepit, siis tuleb eraldi esitada külvatud kanepiseemne müügipakendi originaaletiketid ajavahemikul 2.-21. maini või hilinenult hiljemalt 17. juuniks.

Kui taotlete SORT toetust kohalike puuvilja- ja marjasortide kasvatamise eest, siis tuleb eraldi esitada viljapuude kasvatamise puhul taimepass, sõstraliste ja karusmarjaliste taimede puhul tarnija dokument.

Kui soovite taotleda SORT toetust kohalikku sorti põllumajanduskultuuride kasvatamiseks, siis tuleb eraldi esitada külvatud kultuuri serifitseeritud seemne müügi pakendi originaaletikett.

Taotluse juurde kuuluvad originaaldokumendid tuleb esitada PRIA maakondlikku teenindusbüroose, kus need tembeldatakse esitamise kuupäevaga, tehakse nendest koopia ja originaalid tagastatakse. Taotlejad, kes on juba eelneval aastal PRIAle esitanud taimede taimepassid või tarnija dokumendid varasemalt istutatud istikute kohta ja nende alusel on toetust makstud, ei pea neid uuesti esitama. Kui taimepass ei ole säilinud, esitab taotleja Eesti Aiandusliidu eksperdi arvamuse (originaaldokumendi) selle kohta, millise sordiga on tegemist. Puukooli või tootmisaiia omanikud saavad ise tellida Eesti Aiandusliidu puuviljanduskomisjonilt sordiehtsuse kohta eksperdi arvamuse.

Lisadokumendid võib PRIAle esitada ka posti teel.

Taotluse esitamine e-PRIAs

Pindalatoetuste taotlemiseks vajalikud teenused asuvad vanas e-PRIAs.

e-PRIA portaali saate siseneda PRIA kodulehe kaudu (www.pria.ee), valides üleval parempoolses nurgas „e-PRIA“. Vajalikud juhendid leiate kodulehelt www.pria.ee/et/ePRIA/Juhendid ja vana e-PRIA portaalist vastava teenuse juurest.

Pindalatoetuste taotlemise kohta on juhendite leheküljel ka videojuhendid, mis juhatavad samm-sammult läbi kogu teenuse. e-PRIAsse sisenemiseks on kliendil vaja ID-kaarti ja selle PIN-koode. Lisaks on võimalik e-PRIAsse siseneda Mobiil-IDga ja TARA-teenuse pangalingi kaudu. Euroopa Liidu kodanikel on lisaks võimalik e-PRIAsse sisse logida, kasutades nende päritoluriigi autentimisvahendeid.

e-PRIAsse sisenedes jõuate esmalt PRIA iseteeninduskeskkonda, kus kasutustingimustega nõustumisel suunatakse teid kontrollima kliendi andmeid. Kui Te ei ole veel PRIA klient või kliendiandmeid on vaja muuta, valige siniselt menüürealt „*Kliendi andmed*“. Volituste andmine nii vana kui ka uue e-PRIA teenuste kasutamiseks toimub teenuses „*Esindusõigused ja volitused*“.

Vana e-PRIA teenuste kasutamiseks tuleb ülemiselt siniselt menüürealt valida „*Vana e-PRIA*“ ning vajutada nupule „*Sisene vanasse e-PRIAsse*“. Mitme esindatava korral tuleb enne vanasse e-PRIAsse liikumist teha esindatava valik. Pindalatoetuste taotluse ja maksetaotluse leiate pärast vanasse e-PRIA portaali sisenemist menüüst „*Teenused*“ pindalatoetuste alalõigust. Taotluse esitamisel on kohustustega seotud toetusliikide juures personaalselt Teile mõeldud lisainfo, samuti toimuvad enne taotluse esitamist eelkontrollid, mis annavad märku võimalikest vigadest teie taotlusel. Enne taotluse esitamist kuvatakse teile koondinfo, kus näidatakse andmed taotletavate toetuste, põldude arvu ja hektarite kohta. Lisaks on koondinfos näha, millised teated taotluse esitamisel kuvati ja millised vormid tuleb lisaks esitada.

Teenuses „*Minu põllud*“ saate joonistada põldude piirid ja salvestada põldudega seotud andmed. Kui muudate pärast taotluse esitamist põldude andmeid teenuses „*Minu põllud*“ ning esitate taotluse muudatusavalduse, siis kajastuvad muudetud andmed ka muudatusavaldusel. PLK alasid saab teenuses „*Minu niidud*“ joonistada ja Keskkonnaametile kooskõlastamiseks esitada alates 2. maist.

NB! Ainult põldude ja/või PLK alade joonistamisest toetuse taotlemiseks ei piisa. Taotluste vastuvõtuperioodil tuleb need lisada taotlusvormile ja seejärel esitada taotlus.

Lisaks pindalatoetuste taotlusele saate e-PRIAs esitada ka sellega seotud taotlusvorme ja toetuste taotlemiseks vajalikke muid andmeid/dokumente.

Kui jääte e-PRIA kasutamisel hätta, küsige abi infotelefonil 737 7679 või e-posti aadressil info@pria.ee.

Kui vajate taotluse täitmise ja esitamise juures Maaelu Edendamise SA konsulendi abi, siis leiate kontaktid nõuandeteenistuse kodulehelt www.pikk.ee.

Kuidas toimida toetusõiguste pärimise puhul?

Toetusõiguste omandamiseks pärimise teel tuleb esitada PRIAle avaldus või soovituslik vorm PT52 (Täiendava otsetoetuse toetusõiguste üleandmise-ülevõtmise teade) ja pärimisõiguse tunnistuse koopia.

Toetuste taotlemine põllumajandusliku majapidamise/ettevõtte ülevõtmisel

Kui pärast toetuse taotluse esitamist läheb kogu põllumajanduslik majapidamine/ettevõtte ühelt omanikult üle teisele, on selle üle võtnud isikul võimalik 22. maist kuni 1. septembrini esitada PRIAle teave põllumajandusliku majapidamise/põllumajandusettevõtte üleandmise/ülevõtmise kohta ja taotlus toetuste maksmiseks ülevõtjale.

Ülevõtmise puhul antakse kõik üleandja toetuse taotlemisega kaasnevad õigused ja kohustused (sh püsirohumaa säilitamise kohustus) ülevõtjale.

Järgige tähtaegu!

Pärast vastuvõtuperioodi ehk 17. juunit esitatud taotlusi menetlusse ei võeta. Taotluses esinevate puuduste kõrvaldamiseks saab muudatusi teha 17. juunini või kuni PRIA saadetud esialgse kontrolli teatises, järelepärimises või e-PRIAs antud teates toodud tähtajani. Taotluses esinevate puuduste tähtaegselt kõrvaldamata jätmisel jätab PRIA taotluse või muudatuse asjakohase toetuse osas läbi vaatamata. Toetusnõuetega seotud muudatuste tähtaegselt tegemata jätmisel rakendab PRIA õigusaktides sätestatud vähendamisi ja väljaarvamisi.

LÜHIDALT NÕUETEST

Nõuetele vastavus

Nõuetele vastavuse süsteem koosneb maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõuetest (HPK) ja kohustuslikest majandamisnõuetest (KM). Nõudeid peavad järgima pindala- ja loomapõhiste toetuste taotlejad kogu kalendriaasta jooksul. Nõuded on seotud toetusesaaja põllumajandusliku tegevuse ja kogu põllumajandusliku majapidamise maaga. Nõuetelevastavusesüsteeminõuded ei kohaldu ainult VPT kavas osalejatele ja ülemineku-toetustele.

Nõuetele vastavuse süsteemi mistahes nõude rikkumise korral vähendatakse kõikide taotletud MAK ja otsetoetuste pindala- ja loomatoetuste summasid.

Põhjalikum info nõuetele vastavuse süsteemi kohta on PRIA kodulehel www.pria.ee/et/oluline-info/vaade/nouetele_vastavus/nouetele_vastavus

OTSETOETUSED

Otsetoetuste saamise üldised nõuded

Toetust saavad taotleda füüsilised isikud, juriidilised isikud ning juriidilise isiku staatusetä isikute ühendused.

- Toetuse taotleja peab vastama aktiivse tootja nõuetele. Aktiivseks põllumajandustootjaks loetakse taotleja, kes tegeleb põllumajandusliku tegevusega, milleks on põllumajandustoodete kasvatamine või tootmine, sh saagikoristus, lüpsikarja pidamine, põllumajandusloomade aretamine ja pidamine või põllumajandusmaa hoidmine karjatamiseks või harimiseks sobilikus seisukorras ilma tavapärasest erinevaid põllumajandusmeetodeid või -masinaid vajava ettevalmistuseta. Alates 2019. aastast loetakse aktiivseks tootjaks need, kes tegelevad põllumajandusliku tegevuse või põllumajandusmaa hooldamisega; enam ei kontrollita aktiivse põllumajandustootja nõuetele vastamist Äriregistri ning Maksu ja Tolliameti andmete põhjal Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatorisse (EMTAK) märgitud tegevuste alusel.
- Toetust saab taotleda vähemalt 1 ha toetusõigusliku põllumajandusmaa kohta. Toetusõiguslikud on põllud, mis asuvad PRIA põllumajandustoetuste ja põllumassiivide registrisse kantud põllumassiividel, nende pindala on vähemalt 0,30 ha ning seal ei kasva rohkem kui 50 puud hektari kohta. Toetusõigusliku pindala hulka ei loeta põllumassiivi sees paiknevaid üle 0,01 ha suuruseid maa-alasid, kus ei ole põllumajandustootmine võimalik. Maastikuelemendid, mis kuuluvad HPK nõuete alla ja on nõuetekohaselt deklareeritud, arvestatakse toetusõigusliku põllumajandusmaa hulka.
- Toetust saab taotleda hariliku kanepi kasvatamisel sortidele, mis on olemas ühtses Euroopa Liidu põllukultuuride sordilehes ja mille tetrahüdrokannabinooli (THC) sisaldus on kuni 0,2%.
- Taotleja võib kasvatada lühikese raieringiga paju (*Salix*) põllumajandusmaal, mille mulla keskmine boniteet on kuni 35 hindepunkti. Taotluseluses pajuistandikus peab tegema raiet hiljemalt igal viiendal aastal pärast istandiku rajamist või eelmist raiet. Kui raiet pole tehtud,

nõutakse eelnevatel aastatel makstud toetused tagasi.

- Laada, näituse, spordivõistluse, põllumajandusloomade oksjoni või meelelahutusürituse korraldamiseks, telkimiseks, talispordialade harrastamiseks või väljaspool taimekasvatuseperioodi metsamaterjali ajutiseks ladustamiseks kasutatav põllumajandusmaa on toetusõiguslik, kui selline tegevus ei kahjusta põllumajanduskultuuri kasvatamist, rohukamarat või mullapinda ning seda maad saab pärast neid tegevusi võtta kasutusele põllumajanduslikuks tegevuseks ilma lisakuludeta. Põllumajandusliku tegevusena käsitletakse [Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse 1307/2013](#) artikli 4 punkti c kohaselt põllumajanduslikku tootmist või põllumajandusmaa hooldamist.
- Põllumajandusmaa (sh kaitstaval loodusobjektidel asuva põllumajandusmaa) hooldamisena käsitletakse rohumaad või sööti jäetud maa niitmist või muul viisil hooldamist vähemalt ühel korral enne 20. augustit. Niide (s.h hekseldatud rohi) peab olema kokku kogutud samaks tähtjaks.
- Põllumajanduslikuks tootmistegevuseks kasutatava rohumaad või sööti jäetud maa kasutamine tootmiseks peab üldjuhul olema visuaalselt tuvastatav 1. septembri seisuga. KSM mesilaste korjealade rajamise lisategevuse rohumaal peab põllumajanduslik tegevus olema visuaalselt tuvastatav hiljemalt 15. septembril.
- Põllumajanduslik tootmine peab toimuma kasutades kohalikele normidele vastavaid agrotehnilisi võtteid ja loomakasvatuse tehnoloogiaid. Põllumajandusmaal kasvatatav põllumajanduskultuur peab olema külvatud, maha pandud või istutatud hiljemalt 15. juunil või peab põllumajandusmaad hoidma sama kuupäeva seisuga kesas.
- Püsirohumaad on lubatud hekseldada alates 5. juulist.
- Kui viljapuude ja marjapõõsaste kasvatamisel ei toimu põllumajanduslikku tootmist, siis peavad rohttaimedega kaetud reavahed ja võraalused olema niidetud või muul viisil hooldatud sarnaselt rohumaale samadeks tähtpäevadeks.
- Nii põllumajanduslik tootmine kui ka põllumajandusmaa hooldamine peab toimuma nii, et oleks välistatud ebasoovitava taimestiku ulatuslik levik ning seda maad peab olema võimalik kasutada järgmisel kasvuperioodil põllumajanduslikuks tegevuseks ilma lisakuludeta.
- Põllumajandusmaa hooldamise nõudeid ja tähtaegu ei kohaldata rohumaal selle rajamise aastal, haljasväetisena kasutatava lühiajalise rohumaad sissekünni aastal ning heinaseemne ja heintaimede energiakultuurina kasvatamise korral.

Ühtne pindalatoetus (ÜPT) ning kliimat ja keskkonda säästvate põllumajandustavade toetus (ROH)

Taotleja peab täitma nõuetele vastavuse süsteemi nõudeid, otsetoetuste saamise üldiseid nõudeid ja ÜPT ning ROH toetuse saamise nõudeid (põllumajanduskultuuride mitmekesistamise tava, püsirohumaad säilitamise tava, ökoalade tava).

Taotleja peab täitma põllumajanduskultuuride mitmekesistamise nõudeid:

- Kui taotleja põllumaa suurus on 10-30 ha, peab ta kasvatama vähemalt kahte põllumajanduskultuuri, peamist kultuuri ei tohi olla rohkem kui 75%. Kui põllumaa suurus on üle 30 ha, peab ta kasvatama vähemalt kolme põllumajanduskultuuri, peamist kultuuri ei tohi olla rohkem kui 75% ja kahte peamist kultuuri ei tohi olla kokku rohkem kui 95%.

Taotleja peab täitma püsirohumaa säilitamise nõudeid:

- Ta peab säilitama oma eelmisel aastal taotlusele märgitud püsirohumaa pindala (lubatud on ka pindala suurendada). Taotlejad, kelle kasutuses on püsirohumaa tagasirajamise kohustuse arvutamise aluseks olnud maad, kuid kus ei ole 2017. ega 2018. aastal püsirohumaad tagasi rajatud, peavad 2019. a püsirohumaad tagasi rajama tagasirajamata hektarite ulatuses. Tagasirajatud püsirohumaa (TAR) kasutusotstarvet ei tohi muuta. Püsirohumaade, mis asuvad Natura 2000 võrgustiku alal ning mille muld on 100% ulatuses turvasmuld (keskkonnatundlik püsirohumaa), kasutusotstarvet ei tohi muuta ega seda maad üles künda. 2019. aastal pole lubatud olemasolevaid püsirohumaaid enam mitte mingis ulatuses üles harida. Keeld kehtib kõigi taotlejate kohta, kellele kohalduvad rohestamise nõuded.

Taotleja peab täitma ökoalade nõudeid:

- Kui tema kasutuses olev põllumaa on suurem kui 15 ha, tuleb sellest vähemalt 5% aktiivsest kasutusest kõrvale jätta. Võimalus on jätta maa kesaks, arvestada ökoala hulka säilitatavad maastikuelemendid, kasvatada lühikese raieringiga madalmetsa paju ja/või kasvatada lämmastikku siduvaid kultuure puhaskultuurina või segus teiste kultuuridega vastavalt kehtestatud loetelule ja tingimusele, et lämmastikku siduvate põllumajanduskultuuride osakaal taimikus on üle 50%. Ökoalade näitamiseks peab taotleja täitma ökoalade loetelu vormi.

Noore põllumajandustootja toetus (NPT)

Taotleja peab täitma nõuetele vastavuse süsteemi nõudeid, otsetoetuste saamise üldiseid nõudeid ning ÜPT saamise nõudeid. Toetust makstakse kuni 39 ÜPT toetusõigusliku hektari eest. Esimesel ÜPT toetuse taotluse esitamise aastal peab noor põllumajandustootja olema kuni 40-aastane (enne 2015. aastat esitatud ÜPT taotlused ei lähe arvesse). Taotleja peab olema põllumajandusliku tegevusega alustanud esmakordselt. Toetust makstakse maksimaalselt 5 aastat alates esimesest NPT taotluse esitamisest ja tingimusele, et esimene NPT taotlus (mille põhjal määrati taotlejale NPT toetust) on esitatud viie aasta jooksul alates põllumajandusega alustamisest.

Puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetus (PKV)

Taotleja peab täitma nõuetele vastavuse süsteemi nõudeid ja otsetoetuste saamise üldiseid nõudeid. Toetust makstakse PKV toetusõiguslike hektarite alusel, kui PKV toetusõiguslike kultuuride kasvupind on vähemalt 1 hektar. Toetusõiguslikud kultuurid on kehtestatud puu- ja köögivilja kasvatamise otsetoetuse [määruse lisas](#).

Väikepõllumajandustootja toetus (VPT)

Toetust saavad taotlejad, kes liitusid 2015. aastal VPT kavaga. Toetuse saamise eelduseks on vähemalt ühe otsetoetuse taotlemine ja selle nõuete täitmine. Kavaga liitunud taotlejale makstav toetus hõlmab kõikide taotletud otsetoetuste summat kokku ja maksimaalne väljamakstav summa saab olla kuni 1250 eurot aastas. VPT kavas jätkavale taotlejale ei kohaldu ROH toetuse nõuded ja nõuetele vastavuse süsteemi nõuded.

ÜLEMINEKUTOETUSED

Põllumajanduskultuuri üleminekutoetus (PTO)

Tootmiskohustusest lahti seotud toetus, mida võib saada taotleja, kes taotleb ÜPT toetust ja kellele on määratud või kes omab põllumajanduskultuuri täiendava otsetoetuse toetusõigust. Toetusõiguste kohta vt www.pria.ee/et/toetused/materjalid/taimekasvatus/1322.

Heinaseemne üleminekutoetus (SEL)

Tootmiskohustusest lahti seotud toetus, mida võib taotleda taotleja, kellele on määratud või kes omab heinaseemne täiendava otsetoetuse toetusõigust. Ta peab tegelema põllumajandusliku tegevusega põllumajanduslikus majapidamises, kasvatades vähemalt ühe loomühiku jagu põllumajandusloomi või hoides korras vähemalt ühte hektarit põllumajandusmaad. Toetusõiguste kohta vt www.pria.ee/et/toetused/materjalid/taimekasvatus/1322.

MAAELU ARENGUKAVA 2014-2020 TOETUSED

MAK pindala- ja loomatoetuste saamise täpsed nõuded on vastavate meetmete määrustes ja juhendites „Abiks taotlejale“. Allpool on toetuste peamised tingimused ja nõuded.

PÕLLUMAJANDUSLIK KESKKONNATOETUS

1. Keskkonnasõbraliku majandamise toetus (KSM)

1.1. Põhitegevus

- Toetust saab taotleda FIE või juriidiline isik.
- Taotleja viib põhitegevust ellu viiel järjestikusel kalendriaastal.
- Alates 2019. aastast ei saa uut KSM kohustust võtta. Olemasolevat kohustust saab suurendada kuni 20% esimese kohustuseaasta kohustuse aluse maa pindalast. Kui kohustust suurendatakse üle 20%, peab taotleja KSM taotlusalust pindala vähendama selles ulatuses, et kohustuse suurenemine oleks kuni 20%.
- Taotleja peab kasvatama igal kalendriaastal põllumaal vähemalt kolme erinevat põllumajanduskultuuri, millest vähemalt üks peab olema teravili, kaunvili, rühvelkultuur, õli- või kiukultuur, muu tehniline kultuur, ravim- või maitsetaim, köögivilja või maasikas.
- Minimaalne toetusõiguslik pind on vähemalt 1 ha suurune põllumaa, s.h kuni 4-aastane rohumaa (2019. aastal ka 5-aastane rohumaa, kui põld oli 2018. aastal KSM kohustuse all).
- Viljavahelduse tagamiseks ei ole samal maal lubatud kasvatada teravilja kauem kui 3 järjestikusel aastal ja sama liiki põllukultuuri või köögivilja kauem kui 2 järjestikusel aastal. Ristõielisi põllumajanduskultuure ei või samal maal uuesti kasvatada enne 3 aasta möödumist.

- Vähemalt 15% toetusõiguslikul maal peab kasvatama liblikõielisi põllumajanduskultuure.
- Vähemalt 15% teraviljade (v.a mais ja tatar) sügisesel ja kevadisel külvipinnal kokku peab kasutama sertifitseeritud teraviljaseemet.
- Glüfosaati on keelatud kasutada põllukultuuridel ja köögiviljadel taimede tärkamisest, istutamisest või mahapanemisest kuni saagi koristamiseni, samuti haljaskesal ja haljasväetiseks kasvatatavatel taimedel ja põldudel, mille kohta taotletakse toetust mesilaste korjealade rajamise lisategevuse eest.
- Vähemalt 30% toetusõiguslikust maast peab olema 1. novembrist kuni 31. märtsini põllumajanduskultuurist koosneva talvise taimkatte all.
- Üle 20 ha suuruse toetusõigusliku maa ja sellega piirneva sõidukite liiklemiseks avalikult kasutatava tee vahele tuleb rajada või jätta 2–5 meetri laiune mitmeliigiline rohumaariba või muu maastiku joonelement.
- Taotleja peab korraldama mullaproovidevõtmise ja mullaanalüüsid.

Taotleja peab koostama viljavaheldus- ja väetamisplaani.

Tuleb osaleda keskkonnasõbraliku majandamise alg- ja täienduskoolitusel.

1.2. Täiendav veekaitse lisategevus

- Taotlejal peab olema KSM põhitegevuse kohustus.
- 1-aastase kohustusega lisategevus.
- Vähemalt 50% kogu KSM toetusõiguslikust maast peab olema 1. novembrist kuni 31. märtsini põllumajanduskultuurist koosneva talvise taimkatte all.

1.3. Mesilaste korjealade rajamise lisategevus

- Taotlejal peab olema KSM põhitegevuse kohustus.
- 1-aastase kohustusega lisategevus.
- Taotlejal peab olema vähemalt 10 mesilasperet või kokkulepe mesinikuga, kellel on vähemalt 10 mesilasperet. Iga 0,5 ha korjetaimedega rajatud põllumaa kohta peab olema vähemalt 1 mesilaspere.
- Mesilaspered peavad olema registreeritud põllumajandusloomade registris taotlemise aasta 1. mai seisuga.
- Kuni 15. augustini tuleb kasvatada mesilasperedest kuni 200 meetri kaugusel puhaskultuurina vähemalt kolme KSM määruse lisas nimetatud taimeliiki, neist väikseima liigi kogupind ei tohi olla alla 20% korjetaimede pinnast.
- Toetuse taotlemiseks tuleb PRIAle esitada lisaks mesilasperede andmed.

1.4. Põllulindude soodustamise lisategevus

- KSM põhitegevuse olemasolul alates teisest kohustuseaastast elluviidav lisategevus.
- Püsirohuma ja MULD toetuse aluse põllumaa võib jätta üle aasta niitmata, hekseldamata või muul viisil hooldamata ulatuses, mis on väiksem või võrdne kohustuseaasta KSM toetusõigusliku maa pindalaga.

2. Piirkondlik mullakaitse toetus (MULD)

Toetust võib taotleda FIE või juriidiline isik, kellel peab kohustuse võtmise aastal olema kehtiv KSM toetuse kohustus.

- Taotlejal on kohustus piirkondliku mullakaitse tegevust ellu viia 5 järjestikusel kalendriaastal.
- Toetust antakse rohumaa (v.a keskkonnatundliku püsirohumaa) ja viljapuu- või marjaaia kohta, mille põhimullaks on vähemalt 90% ulatuses turvasmullad või 90% ulatuses erodeeritud mullad. NB! Lühiajalise rohumaa vanuse arvutamisel ei arvestata nende aastatega, kui põllule taotletakse MULD toetust, st rohumaa vanuse arvestus peatub.
- Rohukamarat on lubatud uuendada ainult otsekülvi teel. Turvasmuldadel on rohumaa uuendamine lubatud üks kord kohustuseperioodi jooksul enne uue rohumaa rajamist samal aastal randaalimise ja freesimise teel. Rohumaa kündmine ei ole lubatud.
- Taotleja peab kogu majapidamise põllumajandusmaal täitma püsirohumaa säilitamisega seotud nõudeid.

3. Piirkondlik veekaitse toetus (VESI)

Nitraaditundliku ala (NTA) põllumajandusmaal rakendatakse kahte tegevust:

- 1) maa hoidmine rohumaana 5-aastase kohustuseperioodi jooksul;
- 2) 60% KSM toetusõiguslikust maast talvise taimkatte all hoidmine (samuti 5 aastal).

Toetust võib taotleda FIE või juriidiline isik, kellel peab kohustuse võtmise aastal olema kehtiv KSM toetuse kohustus.

- Toetust maa rohumaana hoidmise eest võib taotleda:
  - põllu kohta, mis asub vähemalt 50% ulatuses Pandivere ja Adavere-Põltsamaa NTAI asuval kaitsmata põhjaveega alal või olulisel allika- ja karstialal;
  - NTAI asuva põllu kohta, millel asub allikas või karstilehter.
- Taotlemisel on abiks e-PRIA kaardirakenduses olevad kaardikihid („Nitraaditundlik“, „NTA kaitsmata põhjaveega ala“, „Olulised allika- ja karstialad“, „Allikad ja karstilehtrid“).
- Mullaharimistöid tehes ei tohi maad künda, kultiveerida, koorida, äestada, randaalida ega freesida. Rohukamarat võib uuendada üksnes otsekülvi ja pealekülvi teel.
- Taotleja peab kogu majapidamise põllumajandusmaal täitma püsirohumaa säilitamisega seotud nõudeid.
- Olemasolevat maa rohumaana hoidmise kohustust saab suurendada kuni 20% esimese kohustuseaasta kohustuse aluse maa pindalast. Kui kohustust suurendatakse üle 20%, peab taotleja taotlusalust pindala vähendama selles ulatuses, et kohustuse suurenemine oleks kuni 20%.
- Toetust maa talvise taimkatte all hoidmise eest võib taotleda üksnes NTAI asuva KSM toetusõigusliku maa kohta (v.a mustkesa ja sööt).
- Tuleb osaleda veekaitsekoolitusel.

4. Keskkonnasõbraliku aianduse toetus

4.1. Keskkonnasõbraliku aianduse toetus puuvilja- ja marjakasvatuse eest (KSA)

- Toetust võib taotleda FIE või juriidiline isik.
- Taotlejal on kohustus KSA toetuse nõudeid järgida 5 järjestikusel kalendriaastal.
- Minimaalne toetusõiguslik pind on 0,3 ha.
- Toetusõiguslikus puuviljaaias peab kasutama feromoonpüüniseid, samuti tuleb paigaldada bioloogilist mitmekesisust suurendavaid elemente (lindude pesakastid, röövlindude istumiskohad, putukapesad või mesitarud).
- Toetusõiguslikul maal peab viljapuude ja marjapõõsaste reavahed hoidma vähemalt 2/3 ulatuses rohukamaras.
- Toetusõigusliku maa iga põllu ühel küljel peab hiljemalt kohustuseperioodi teise aasta 1. mai seisuga olema nõuetekohane kaitsehekk.
- Taotleja peab läbima keskkonnasõbraliku aianduse koolituse.
- Taotleja peab korraldama mullaproovide võtmise ja analüüsimise.

4.2 Keskkonnasõbraliku aianduse toetus köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimkasvatuse ning maasikakasvatuse eest (KSK)

- Toetust võib taotleda FIE või juriidiline isik, kellel peab taotlemise aastal olema kehtiv KSM toetuse kohustus.
- Tegemist on 1-aastase lisategevusega.
- Minimaalne toetusõiguslik pind on 0,3 ha.
- Toetust makstakse kuni kümne hektari ravim- ja maitsetaimede kasvatamise eest.
- Köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimkasvatuse puhul on toetusõiguslikul maal keelatud kasutada glüfosaati.
- Köögivilja-, ravimtaime- ja maitsetaimkasvatuse puhul peab teenindusalad hoidma rohukamaras.
- Maasikakasvatuse puhul on nõutud multši kasutamine ridade peal ja reavahed peavad olema kas multšiga kaetud või rohukamaras.
- Taotleja peab läbima keskkonnasõbraliku aianduse koolituse.
- Taotleja peab korraldama mullaproovide võtmise ja analüüsimise.

5. Kohalikku sorti taimede kasvatamise toetus (SORT)

- Toetust võib taotleda FIE või juriidiline isik.
- Taotlejal on kohustus kasvatada kohalikku sorti taimi 5 järjestikusel kalendriaastal.
- Põllukultuuridest on toetusõiguslikud talirukkisort „Sangaste“, kartulisort „Ando“, põldhernesort „Mehis“, põldoasort „Jõgeva“ ja valge ristiku sort „Jõgeva 4“. Lubatud on kasutada üksnes sertifitseeritud seemet.

- Igal toetusõiguslikul põllukultuuril on erinev minimaalne külvinorm ja minimaalne toetusõiguslik pind.
- Viljapuude ja marjapõõsaste kasvatamisel makstakse toetust istikute kohta ja kasvatama peab vähemalt 10 erinevat sorti viljapuid, kokku vähemalt 20 tükki (ühel pookealusel üks sort) või vähemalt 5 erinevat sorti marjapõõsaid, kokku vähemalt 10 tükki. Liikide ja sortide nimekiri on määruse lisas. Istikud peavad olema pärit taimetervise registrisse kantud isikult.
- Viljapuudele ja marjapõõsastele toetuse taotlemisel tuleb esitada kohalike sortide loetelu (e-PRIA vorm MT64).
- Taotleja esitab nõuetekohase sordi ehtsust tõendava dokumendi PRIA-le hiljemalt 15. juuniks.
- Viljapuude ja marjapõõsaste reavahed peavad olema vähemalt 2/3 ulatuses rohukamaras ja niidetud või karjatatud.
- Põllukultuure tuleb kasvatada vähemalt õitsemisfaasini.

6. Ohustatud tõugu looma pidamise toetus (OTL)

- Taotlejal on kohustus ohustatud tõugu looma pidada 5 järjestikusel kalendriaastal.
- Taotleja peab igal kohustuseaastal pidama vähemalt ühte toetusõiguslikku eesti hobust, eesti raskeveohobust, tori universaalsuuna või vana-tori suuna hobust, eesti maatõugu veist või vähemalt 350 eesti vutti.
- Iga töö kohta algab eraldi kohustus.

Lisatoetust võib taotleda eesti maatõugu lehma eest, kes osaleb jõudluskontrollis või on eelmisel aastal andnud tõendatud päritoluga puhtatõulise järglase; või tõuraamatusse kantud eesti maatõugu pulli pidamise eest.

Toetuse taotlemiseks tuleb esitada loomade andmed (e-PRIA vorm MT60B).

7. Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus (PLK)

Enne taotluse esitamist PRIA-le tuleb esitada e-PRIA kaudu Keskkonnaametile (KeA) andmed hooldatavatest poollooduslikest kooslustest, millele KeA annab nõusoleku hooldamistingimuste kohta. KeA ei anna hooldamistingimuste kohta nõusolekut, kui ala, mille kohta toetust taotletakse, ei vasta PLK määruse §-s 5 sätestatud nõuetele. KeA annab aladele kooskõlastusi alates 2. maist.

- Taotlejal on kohustus hooldada poollooduslikku kooslust 5 järjestikusel kalendriaastal.
- Toetust võib taotleda poolloodusliku koosluse kohta, mis asub [looduskaitseseaduse](#) § 4 lõike 1 punktides 1, 2, 4 ja 5 nimetatud kaitstaval loodusobjektidel ning on niitmise või karjatamise teel hooldatav. Toetusõiguslik on vähemalt 0,1 ha suurune poolloodusliku koosluse ala.
- Ala tohib niita alates kuupäevast, mis on sätestatud kaitse-eeskirjas, kaitsekorralduskavas ja/või liigi kaitse ja ohjamise tegevuskavas või KeA määratud tähtpäevast alates. Kui neis dokumentides ei ole kuupäeva sätestatud, on niitmine lubatud alates 10. juulist.
- Niidetav poollooduslik kooslus peab olema niidetud ja niide kokku kogutud 1. septembriks. Kokkukogutud niide peab olema ära veetud taotluse esitamisele järgneva aasta 1. aprilliks, kui Keskkonnaamet ei näe ette teisiti.

- Karjatamisega tuleb alustada kaitse-eeskirjas, kaitsekorralduskavas või liigi kaitse ja ohjamise tegevuskavas sätestatud tähtpäeval. Kui neis dokumentides ei ole tähtpäeva sätestatud, võib karjatamisega alustada enda valitud ajal eeldusel, et KeA on andnud selleks nõusoleku.
- Rannaaladel tuleb karjatamisega alustada hiljemalt 31. mail. Kui KeA on andnud nõusoleku, et karjatamine võib toimuda alates muust tähtpäevast või kui muu tähtpäev on ette nähtud kaitse-eeskirjas, kaitsekorralduskavas või liigi kaitse ja ohjamise tegevuskavas, siis tuleb karjatamisega alustada nimetatud tähtpäeval.
- Rannaniidul ja loopealsel on lubatud ainult karjatamine. Niitmine on lubatud vaid KeA nõusolekul.
- Karjatamise tulemusena peab kogu taotletaval alal olema 1. oktoobriks visuaalselt tuvastatav, et loomad on seal toitunud - rohustu on vähemalt 50% ulatuses madalaks söödud ja ülejäänud ala peab olema samuti valdavalt söödud rohustuga.
- Kord kohustusperioodi jooksul tuleb osaleda KeA korraldataval poolloodusliku koosluse hooldamise koolitusel.
- Puisniidu ja muu niidu kooslustele, kuhu on moodustatud taotleja avalduse alusel põllumassiiv, võib taotleda lisaks PLKle ka ühtset pindalatoetust.

Täpsemad nõuded on määruses.

Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise toetus (MAH)

- Toetust võib taotleda FIE või juriidiline isik.
- Toetust antakse mahepõllumajanduslikule tootmisele üleminekuks ning mahepõllumajandusliku tootmisega jätkamiseks 5 järjestikuse kalendriaasta jooksul. Üleminekutoetust makstakse kuni kahel esimesel kohustuseaastal.
- Kui ettevõttes on mahepõllumajanduslikult peetavaid loomi või kodulinde, siis võib taotleda täiendavat toetust toetusõigusliku rohumaal ning teravilja-, kaunvilja-, õli- ja kiukultuuri ning muude tehniliste kultuuride kohta. Ühikumäära suurendatakse kohustuseaastal taotleja nimel loomade registris olevate mahetunnustatud veiste, lammaste, kitsede keskmise arvu alusel. Sigade, küülikute ja kodulindude pidamise eest suurendatakse ühikumäära PMA poolt taotluse esitamise aastale eelnenud kalendriaastal kindlakstehtud loomade keskmise arvu alusel.
- Sertifitseeritud maheseemnega teravilja ja/või kartuli kasvatamisel võib taotleda kõrgema ühikumääraga toetust.
- MAH toetust antakse kuni 15 hektari põllumaa kohta, millel kasvatatakse köögivilja, maasikat ning MAH toetusõiguslikke ravim- ja maitsetaimi ning kuni 70 hektari maa kohta, millel kasvatatakse puuvilja- ja marjakultuuri.
- NB! Taotlejad, kellele määrati 2018. aastal MAH toetust puuvilja- ja marjakultuuride kasvatamise eest, saavad kohustusperioodi lõpuni toetust üle 70 ha, kuid kokku mitte rohkem kui selle pindala ulatuses, mille kohta anti toetust 2018. aastal esitatud taotluse alusel.
- Viljavahelduse nõudeid peab järgima kogu ettevõtte põllumaal. Samal põllul ei või kasvatada teravilja kauem kui 3 järjestikusel aastal ja sama liiki põllukultuuri või köögiviljakultuuri kauem kui 2 järjestikusel aastal. Ristõieliste sugukonda kuuluvaid põllumajanduskultuure ei või samal põllul uuesti kasvatada enne 3 aasta möödumist. Nõude hindamisel arvestatakse

eelnevatel aastatel põllul kasvatatud kultuuridega, sõltumata kohustuseperioodi algusest ja eelnevatest maakasutajatest.

- Igal kohustuseaastal peab kasvatama vähemalt 20% kogu ettevõtte põllumaal libliköeliste sugukonda kuuluvaid põllumajanduskultuure. Põllumaaks loetakse ka rohumaa põld, millel on vähem kui 6 järjestikust aastat kasvanud heintaimede segu.
- Igal kohustuseaastal peab hoidma vähemalt 20% kogu ettevõtte põllumaast 1. novembrist kuni järgneva aasta 31. märtsini põllumajanduskultuurist koosneva talvise taimkatte all.
- Taotlejal peavad olema kogu ettevõtte põllumaa iga kuni 5 ha kohta iga kohustuseaasta 1. detsembriks kehtivad mullaproovid.
- Tuleb osaleda mahepõllumajandusliku tootmise alg- ja täienduskoolitusel.

Natura 2000 alal asuva põllumajandusmaa kohta antav toetus (NAT)

Toetust võib taotleda vabariigi valitsuse kinnitatud [“Natura 2000 võrgustiku alade – linnualade ja loodusalade nimekirja”](#) kantud Natura 2000 alal asuva vähemalt 0,3 ha suuruse põllu või põlluosa kohta. NAT toetuse kohustus on üheaastane, selle saamiseks tuleb taotlejal täita kalendriaasta jooksul kaitseala, hoiuala või püsielupaiga kaitsekorrast tulenevaid nõudeid.

Loomade heaolu toetus (LHT)

- 1-aastase kohustusega toetus loomade heaolu soodustavate tegevuste elluviimise eest.
- Taotleja peab kohustuseaastal pidama toetusõiguslikke veiseid, vasikaid, hobuseid, sigu, lambaid ja kitsi kokku vähemalt 2 loomühiku ulatuses või vähemalt 50 toetusõiguslikku munakana.
- Toetust võib taotleda kohustuseaasta 2. mai seisuga põllumajandusloomade registris taotleja nimele registreeritud nõuetekohase hobuse, veise, vasika, lamba või kitse kohta, 1. mai seisuga registreeritud sea kohta või taotleja majapidamises eelnenud aasta 1. maist kuni kohustuseaasta 30. aprillini peetud munakanade keskmise arvu kohta.
- Taotlusaluseid veiseid, vasikaid ja hobuseid tuleb karjas hoida kuni 31. augustini. Lammaste ja kitsede loomagruppi tuleb karjas hoida kuni 31. augustini.
- Toetust ei saa taotleda looma kohta, kes on kantud mahepõllumajanduse registrisse mahepõllumajanduslikult peetava loomana.
- Veiste ja vasikate kohta LHT taotlemisel tuleb loomi karjatada 1. juunist kuni 31. augustini vähemalt taotlusel märgitud arvul. Rohumaid ei tohi üle karjatada.
- Piimatõugu vasikate põhitegevuse nõuete täitmise eest toetuse taotlemisel tuleb nudistamisel kasutada üldanesteesiat koos analgeesiaga või sedatsiooni koos lokaalanesteesia ja analgeesiaga. Piimatõugu vasikate rühmana pidamisel peab olema ühissulus vähemalt 2 m² vaba põrandapinda iga vasika kohta ja kogu põrandapind peab olema pehme allapanuga kaetud.
- Hobuste kohta toetuse taotlemisel tuleb loomi karjatada 1. juunist kuni 31. augustini vähemalt taotlusel märgitud arvul. Täkkudele tagatakse karjatamisperioodil pääs karjamaale või väliaedikusse. 1 ha rohumaa kohta peab olema kuni 1,4 loomühikut karjatatavaid loomi. Rohumaid ei tohi üle karjatada.

- Lammaste või kitsede kohta toetuse taotlemisel tuleb vahetada karjamaid ning lisaks muule söödale peab kasvatama loomadele sööda täienduseks ja tervise tugevdamiseks vähemalt viit nõuetekohast põllumajanduskultuuri. Rohumaid ei tohi üle karjatada.
- Sigade kohta toetuse taotlemisel tuleb tagada sigadele allapanuks põhk või hein, sigade pidamise ruumi põrand peab olema allapanuga kaetud ja lamamisala peab olema kuiv, puhas ning looma jaoks mugav. Alla seitsmepäevaste sigade kastreerimisel tuleb kasutada lokaalanesteesiat ja analgeesiat või üldanesteesiat koos analgeesiaga.
- Munakanade kohta toetuse taotlemisel peab taotleja oma majapidamises 1 m² munakanade pidamise ruumi põrandapinna kohta kuni kaheksat kana.
- Lisaks on võimalik toetust taotleda koolituse lisategevuse täitmise eest. Arvesse lähevad kuni 15. juunini läbitud loomade heaolu või loomade tervishoiu koolitused ja infopäevad.

Taotluse ja taotleja kontrollimine

PRIA kontrollib administratiivselt (registrite põhjal, varasemate aastate taotluste abil) kõiki esitatud taotlusi ning kohapeal kontrollvalimitesse (vähemalt 5% iga meetme kohta) hõlmatud taotlejaid. Lisaks rakendab PRIA pindalade mõõtmistel kaugseire kontrolli. Sõltuvalt toetuse liigist on kontrolli kaasatud Keskkonnaamet, Põllumajandusamet, Veterinaar- ja Toiduamet ning Keskkonnainspeksioon.

Kontrolli toimumisest teatatakse üldjuhul ette. Kohapeal mõõdetakse vajadusel põldude pindala GPS-seadmega, kontrollitakse taotlusel esitatud andmete vastavust tegelikkusele ning toetuse saamise nõuete täitmist.

Nõuetele vastavuse süsteemi nõuete täitmist kontrollitakse kohapeal vähemalt 1% taotlejate hulgas. Lisaks PRIA-le kontrollivad nõuetele vastavuse süsteemi nõudeid ka Keskkonnainspeksioon, Põllumajandusamet ning Veterinaar- ja Toiduamet.

Kohapealse kontrolli leiud fikseerib inspektor kontrollaruandes. Sellest saadetakse Teile koopia juhul, kui kohapealses kontrollis on mõõdetud pindala ja/või on leitud nõuete rikkumisi. Kui Te ei ole nõus mõõtmiste tulemustega või nõuete rikkumise tuvastamisega, siis on võimalik kohe kontrollaruandes või pärast kohapealset kontrolli anda täiendavaid selgitusi.

Toetuste vähendamine

Sarnaselt 2018. aastale võib ka 2019. aastal Euroopa Liidu otsetoetuste eelarve puudujäägi tõttu rakendada finantsdistipliini kohaldamisest tulenev otsetoetuste vähendamine.

Kui kõigi nõuetele vastavate MAK 2014-2020 toetuse taotluste rahastamise summa ületab tegevuse liigile eelarveaastaks määratud eelarve, vähendatakse toetuse ühikumäära ulatuses, mis on vajalik kõigi nõuetele vastavate taotluste rahuldamiseks maksimaalsel võimalikul määral.

Otsetoetuste piiramine

Kui taotleja ÜPT summa ületab 150 000 eurot, vähendatakse ületavat osa 5% võrra. Taotlejal on võimalik esitada PRIA-le 15. augustiks andmed oma ettevõtte töötajate tööjõukulude kohta (põllumajandusliku tegevusega seotud tööjõukulude vorm). Tööjõukulud arvestatakse ÜPT kogusummast maha ning alles seejärel tehakse vähendus juhul, kui summa on endiselt suurem kui 150 000 eurot.

Toetuse määramine ja taotluse rahuldamata jätmine

Otsetoetuste ja üleminekutoetuste ühikumäärad otsustab PRIA 1. detsembriks. MAKi toetuste ühikumäärad on kehtestatud meetmete määrustes, kuid need võivad väheneda, kui toetust taotletakse suuremale ühikute arvule kui eelarve või [Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse nr 1305/2013](#) II lisas kehtestatud maksimaalsed toetusmäärad hektari kohta maksta võimaldavad.

Infot ühikumäärade kohta vt www.pria.ee/et/toetused/materjalid/taimekasvatus/964.

PRIA peadirektor otsustab toetuse määramise või taotluse rahuldamata jätmise:

- otsetoetuste ja üleminekutoetuste kohta hiljemalt 10. detsembriks 2019;
- perioodi 2014-2020 MAK kõigi meetmete (KSM, MULD, VESI, KSA, KSK, SORT, MAH, PLK, OTL, NAT ja LHT) kohta hiljemalt 10. veebruariks 2020.
- Kõik toetused makstakse välja hiljemalt 30. juuniks 2020.

Edukat taotlemist!

KUST SAAB ABI?

Kogu info taotlemiseks on PRIA koduleheküljel www.pria.ee (vt rubriike „Taimekasvatus“, „Loomakasvatus“, „Nõuetele vastavus“).

PRIA teenistujad ei tohi teid aidata taotluse sisulisel koostamisel või kaartide joonistamisel, kuid võivad teid juhendada e-PRIA kasutamisel, selgitada taotluse väljade sisu ning jagada infomaterjale. Abi saamiseks saate pöörduda nõuandekeskuse konsulentide poole, kelle andmed leiata koduleheküljelt www.pikk.ee

PRIA keskus

Tähe 4, Tartu 51010, koduleht www.pria.ee

- Pindalatoetuste, sh põllumassiivide info: **737 7679**, info@pria.ee
- Registrate infotelefon (kliendiandmed): **731 2311**
- Taotluse esitamise ja kliendarvuti kasutamise eelregistreerimine: **737 7679**, www.pria.ee/reg, maakondlikud teenindusbürood
- e-PRIA www.pria.ee/ePRIA info ja abi: **737 7679**, info@pria.ee

PRIA maakondlike teenindusbüroode aadressid ja infotelefonid

Harjumaa	Teaduse 2, Saku 75501	639 1640
Hiiumaa	Mäe 2, Käina 92101	463 6667
Ida-Virumaa	Viru 5a, Jõhvi 41533	336 6767
Jõgevamaa	Ravila 10, Jõgeva 48306	776 2811
Järvamaa	Pärnu tn 58, Paide 72712	385 9901
Läänemaa	Jaani 10, Haapsalu 90502	472 2040
Lääne-Viru	Võidu 38, Rakvere 44313	326 4640
Põlvamaa	Puuri tee 1, Põlva 63308	799 9380
Pärnumaa	Haapsalu mnt 86, Pärnu 80010	449 9081
Raplamaa	Kuusiku tee 6, Rapla 79511	489 0241
Saaremaa	Tolli 6, Kuressaare 93813	453 0491
Tartumaa	Tähe 4, Tartu 51010	737 7680
Valgamaa	Aia 17, Valga 68203	766 0001
Viljandimaa	Vabaduse plats 4, Viljandi 71020	434 2252
Võrumaa	Katariina 7, Võru 65608	782 1833

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse